

F. t. l. vedr. ægteskabsloven m. v.

gennem en separationssag efter tilsvarende regler, normalt godt et år tidligere.

Forud for alle skilsmisser på grundlag af separation skal der ifølge ægteskabslovens § 43 forsøges mægling mellem ægtefællerne om fortsættelse af ægteskabet, selv om mægling før separationen viste sig forgæves.

Søger ægtefællerne skilsmissen ved bevilling, skal de begge møde personligt i statsamtet til fornyet vilkårsforhandling, jf. ægteskabslovens § 44. Dette gælder også, når ægtefællerne på forhånd har erklæret at ville skilles og er enige om vilkårene, og uanset om vilkårene for separationen også gælder for tiden efter en eventuel senere skilsmisse. Undlader en af ægtefællerne at møde op trods to tilsigelser, kan der ikke meddeles bevilling. Den ægtefælle, der har taget initiativ til skilsmissen, er herefter henvist til at anlægge retssag og få skilsmisedom, også selv om det viser sig ved drøftelserne med advokaterne eller under domsforhandlingen, at der ikke har været nogen reel uenighed mellem parterne.

Efter den gældende ægteskabslovs § 45 gælder de vilkår, der er fastsat ved en dom til separation, også for tiden efter en skilsmisse, opnået på grundlag af separationen - såkaldt gennemgående vilkår. Kun med hensyn til bidragspligt over for den anden ægtefælle kan der ved dommen træffes anden bestemmelse, jf. § 45, 2. pkt. Det er sædvanligt, at aftalte separationsvilkår indeholder en klausul om, at vilkårene også skal gælde for tiden efter en eventuel skilsmisse på grundlag af separationen.

For så vidt angår forældremyndighedsspørgsmålet følger det af myndighedslovens § 11, stk. 1, således som reglen blev formuleret ved lovændringen i 1985, at der ved separation eller skilsmisse skal tages stilling til, hvem forældremyndigheden skal tilkomme, medmindre der tidligere er truffet aftale eller afgørelse herom.

Arbejdsgruppen har foreslået, at § 43 ændres således, at kravet om obligatorisk mægling indskrænkes til sager om separation og om umiddelbar skilsmisse efter forslagens §§ 32-35.

Efter arbejdsgruppens opfattelse er der ikke betænkeligheder ved at undlade mægling ved skilsmisse med henblik på ægteskabets fortsættelse i tilfælde, hvor der forgæves er forsøgt mægling forud for separationen, og hvor ægtefællerne har haft en separationsperiode på mindst et halvt år til at afklare deres forhold.

Arbejdsgruppen har endvidere foreslået, at § 44 ændres således, at der ikke skal gennemføres vilkårsforhandling, hvis der søges skilsmissebevilling på grundlag af separation, og alle separationsvilkårene gælder også for tiden efter en eventuel senere skil-

misse. Er det i en aftale eller en separationsdom bestemt, at spørgsmålet om bidrag til den anden ægtefælle skal tages op på ny ved en eventuel senere skilsmisse, må der indkaldes til sædvanlig vilkårsforhandling med henblik på drøftelse af bidragsspørgsmålet.

Forslagene til ændring af § 43 og § 44 indebærer, at skilsmissebevilling i de tilfælde, hvor vilkårsforhandling ikke skal foretages, vil kunne udstedes på skriftligt grundlag.

Om baggrunden for arbejdsgruppens forslag til forenkling af skilsmisseprocessen og de nærmere konsekvenser heraf henvises til betænkningens kapitel 5, særligt side 57-61.

Arbejdsgruppen har begrænset sine forslag om forenkling af sager om skilsmisse på grundlag af separation til de ovennævnte forslag vedrørende vilkårsforhandling og mægling.

Det har ligget uden for arbejdsgruppens rammer mere generelt at tage stilling til mæglingsinstituttets fremtid, herunder til om kravet om obligatorisk mægling som foreslået af ægteskabsudvalget skal erstattes med et tilbud om frivillig rådgivning, således som det er sket i Finland og i Sverige. Eventuelle overvejelser herom vil efter arbejdsgruppens opfattelse navnlig kræve en bedømmelse af erfaringerne med den rådgivning, der i medfør af myndighedslovens § 27 a siden 1986 er tilbudt af statsamtterne i forældremyndigheds- og samværsretsager.

Om arbejdsgruppens overvejelser vedrørende mere vidtgående ændringer af reglerne for behandling af separations- og skilsmissesager henvises til betænkningen side 62.

Justitsministeriet er enig i arbejdsgruppens forslag til en forenklet administrativ procedure. Forslaget vil få betydning for de op mod 10.000 par årligt, der også i fremtiden efter lovforslaget skal igennem separation for at opnå skilsmisse. Justitsministeriet er endvidere enig med arbejdsgruppen i, at den foreslåede forenkling af skilsmisseprocessen vil kunne gennemføres, uden at retssikkerhedsmæssige hensyn tilside-sættes. Der henvises til bemærkningerne til forslagens § 44.

Efter Justitsministeriets opfattelse synes der imidlertid ikke længere at være grundlag for at opretholde den obligatoriske mægling.

Efter gældende ret er udgangspunktet, at mægling skal ske ved præsten, men at den dog kan foretages af bl.a. statsamtet, hvis begge parter ønsker dette.

Ifølge oplysning fra Danmarks Statistik skete der i 1985 og 1986 gejstlig mægling i henholdsvis 3.341 og 2.866 tilfælde. Dette må antages at svare til ca. 12 % og ca. 10 % af de tilfælde, hvor der efter loven skal ske